

*Kraków*  
*Biblioteka Uniwersytecka*

# LIPIŃNIK

# LUDOWY

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ

CENA PRENUMERATY:  
 We Lwowie mies. 5,700 000 Mk.,  
 z dostawą do domu 6,250 000 Mk.,  
 na prowincji 6,250 000 Mk., za  
 granicą 10,000 000 Mk.  
 Cena pojedynczego egzemplarza  
 na całym obszarze Polski

## 250.000 Mp

na prowincjonalnych dworcach  
 300.000 Mk.

Redakcja i Administracja  
 Lwów, Sykstuska 21.  
 Tel. w dzień Nr. 24 — od godz.  
 10 wieczór 496

NAKL.: LUD. SPÓŁDZIELCZEGO TOW. WYD.

CZEK P. K. O. Nr. 142.176.

REDAKTOR NACZ.: ARTUR W. HAUSNER.

## ODEZWA

### KOMITETU ORGANIZACYJNEGO BANKU POLSKIEGO.

Statut Banku Polskiego, rozważany na licznych zebraniach przed stawicieli szerokich kół społecznych, poddany ocenie przez ludzi nauki i wybitnych znawców potrzeb życia gospodarczego, został przyjęty przez Rząd, podpisany przez Prezydenta Rzeczypospolitej i ogłoszony w Dzienniku Ustaw (Nr. 8 z dnia 25 stycznia 1924 r.). Akt ustawodawczy został dokonany, reszta należy do społeczeństwa, gdyż jego głosy rozstrzygnęły o charakterze prywatnym a nie rządowym banku emisyjnego w Polsce. Bank Polski, powołany do regulowania obiegu pieniężnego i ułatwiania kredytu w Polsce, otrzymujący od Państwa najcenniejszy przywilej emisji biletów bankowych, będących prawnym środkiem płatniczym, ma być wzorem większości banków emisyjnych w Europie, prywatną spółką akcyjną. Przy zupełnym zagwarantowaniu przestrzegania interesów państwowych, działalność Banku wolną będzie od wpływów tej lub innej polityki Rządu i prądów politycznych kraju. Walne Zebranie akcjonariuszów, wybiera

Radę Banku, zaś Prezydent Rzeczypospolitej mianuje Prezesa Banku, czuwającego nad przestrzeganiem statutu i kierunkiem działalności. Bank Polski przez regulowanie życia gospodarczego kraju pełnić będzie funkcje Państwowe, prowadzonym zaś będzie przez czynniki społeczne. Odpowiedzialność wielka. zadanie zaszczytne.

Komitet, powołany przez Ministra Skarbu w myśl art. 91 statutu, do przygotowania organizacji Banku i zebrania kapitału zakładowego, przystępuje do tej pracy w tem przekonaniu, że szerokie warstwy społeczne odczuwają niezwykle ważne znaczenie instytucji, niezbędnej dla uzdrowienia stosunków pieniężnych w Polsce i przez wydatne poparcie prac Komitetu ułatwią osiągnięcie jego zamierzeń, dążących przede wszystkim do jaknajszybszego zamknięcia listy akcjonariuszów, już zapoczątkowanej przez Prezydenta Rzeczypospolitej i przez Prezesa Rządu.

### Warunki zapisów na akcje Banku Polskiego.

1. Głównym miejscem przyjmowania zapisów i wpłat na akcje Banku Polskiego są oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej. Pozatem przyjmują zapisy i wpłaty na rachunek Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej w charakterze pośredników te instytucje finansowe, które zgłoszą gotowość przyjmowania zapisów i otrzymają do tego upoważnienie od Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

2. Wpłaty na akcje Banku mogą być dokonywane:

- monetami złotymi, które oblicza się podług równi monetarnej w stosunku do złotego (= frankowi złotemu), a zatem: 100 złotych = 100 frankom unji łacińskiej = 81 markom niemieckim = 37,5 rublom rosyjskim = 95,2 koronom austriackim = 19,30 dolarom Stan. Zjedn. Am. = 48 guldenom holenderskim = 72 koronom skandynawskim = 3,965 funtom sterlingów. (Monety winny być nieuszkodzone i niestarte).
- złotem w sztabach, opatrzonych próbą Głównego Urzędu Probierczego, przy czym jeden gram czystego złota przyjmuje się jako 3,444 złotego. (Złoto w sztabach przyjmuje się wyłącznie w Oddziale Głównym Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej w Warszawie).
- walutami zagranicznymi i dewizami, t. j. banknotami zagranicznymi, oraz czekami i wpłatami na zagranicę, podług równi 100 zł. = 19,30 dolar. Stan. Zjedn.

Sumy, wniesione w funtach sterlingach, guldenach holenderskich, koronach szwedzkich, norweskich, duńskich, frankach szwajcarskich, francuskich i belgijskich, koronach czeskich i austriackich, lirach włoskich i dolarach kanadyjskich, będą przeliczane na dolary Stan. Zjedn. podług kursu dnia na podstawie notowań giełd zagranicznych.

3. Nadwyżki wpłat wypłaca się w markach polskich podług kursu dnia.

Warszawa, dnia 26 stycznia 1924 r.

### KOMITET ORGANIZACYJNY BANKU POLSKIEGO

Stanisław Karpiński, prezes

X. Stanisław Adamski

Dr. Jan Kanty Steczkowski

Zygmunt Chrzanowski

Dr. Franciszek Stefczyk.

## Niedoszłe powstanie w Niemczech.

WARSZAWA, 16. II. (Tel. wł.). Z dniem 1. marca stan wyjątkowy ma zostać zniesiony, na całym obszarze Niemiec. Z tego powodu władze policyjne czynią daleko idące przygotowania, celem stłumienia spodziewanych wystąpień komunistycznych. Wedle doniesień policji, komuniści przygotowali na dzień 13. bm. powstanie. Informacje te zyskują na prawdopodobieństwie, o tyle, że w Brunswiku aresztowano kurjera komunistycznego przy którym znalazło-

no dokumenty, wskazujące na szeroko zorganizowaną akcję powstanczą. Pozatem w moskiewskiej „Prawdzie“ ukazała się rezolucja w sprawie ostatnich wypadków w Niemczech w której wyrażono pogląd, że komuniści powinni być jedyną partją w Niemczech, która obejmie kierownictwo proletariackiego powstania. Mówi się tam również wiele o nadchodzącej rewolucji w Niemczech. Dalsze pertraktacje z socjalnymi demokratami są zerwane, a propaganda

w sprawie jednolitego frontu jest porzucona. Wreszcie t. zw. prawica komunistyczna, która dotychczas stała na czele partji, została na rozkaz Moskwy usunięta, a do władzy doszły żywioły ekstremistyczne z Rut-Fischer na czele.

W dniu 13. bm. doszło faktycznie do rozruchów lokalnych, naogół jednak powstanie zawiodło, a bojowa akcja komunistów ograniczyła się do zamachów na poszczególne osoby w kilku miastach saskich.

Dziś w niedzielę dnia 17-go lutego o g. 12-tej w pol. odbędzie się

# Poranek kinematograficzny w kinie MARYSIENKA

PI. Smolki  
**GENERAL JEDNOOKI** W gł. roli JANINGS  
 dramat w 6-ciu akt. p. t. (BYK Z OLIVERY) oraz doborowa komedia.

## Jazda po dolary.

(Wyprawa blegunowa ex-premjera Witoza i ex-amerykanina Hammerlinga).

Witos, zbankrutowaawszy, gdyż go opuścili „niepewni piastuszkowie“, nie daje za wygraną i nie chce pamiętać o przegranej.

Wszyscy przepowiadali Witosowi, że z chwilą, gdy dojdzie do władzy państwowej — skończy się jego władza w partji, w sejmie i na wsi. I tak się stało. Sprawowanie rządów narażało Witosą na kompromitację, którą nie tak to łatwo będzie mógł odrobić.

Witos zdaje sobie sprawę z położenia, w jakim się znalazł i używa obecnie wszelkich sposobów, aby znowu na powierzchnię wypłynąć.

W sejmie przestał być językiem wagi. Ma 43 głosy, które nie decydują. Ma zdecydowanych przeciwników i w Zw. Str. Ludowych i w grupie Bryła i Pluty, który dostatecznie potrafił uświadomić wieś, na czym właściwie polegają państwowo — twórca zamysłu eks-premjera. We własnym klubie, który mu się w czasie premierowania rozleciał — ma coraz mniej zwolenników. Uchwały sejmowe zapadają już bez wpływu Witoza.

Na wsi bankrutstwo spółkowej koncepcji Witoza stało się nieubłagane wyraźne. Owa obietnica reformy rolnej z tymi 400.000 ha rocznie, przekonała chłopą, że nie można wierzyć takim obietnicom. Gospodarka zaś wewnętrzna, która doprowadziła do wściekłości cen, do rozwoju paskarstwa i samowoli — pokazała właściwe oblicze wójta z Wierzchostawic, który tamim kosztem, bez zbytnich tam znowu ideałów kierował sobie nawą państwową niczem wozem, zaprzężonym w takie rumaki, jak Kiernik, Korfanty, Głabiński, Kucharski i inni zbawcy drogiej i jednocześnie taniej ojezyny.

W mieście Witos zbankrutował jeszcze dotkliwiej. Miasto zrozumiało politykę współnika Chjeny. Przekonało się, co znaczy ochrona lokatorów, wolność słowa,

wolność zgromadzeń, i co znaczy ta krew, którą wytaczano obficie na ulicach Łodzi, Krakowa, Borysławia, Tarnowa.

Witos zbankrutował w całej Polsce. Mimo to nie traci on nadziei na lepsze jutro. Zasmakowaawszy na dobre w spółkowaniu z Chjeną — zaczyna nanowo pukać do jej niedowierzających drzwi i zgłasza się z szeregiem najnowszych propozycji.

Oto w Poznaniu rzuca myśl stworzenia partji agrarno-ludowej, która reprezentowałaby bogatego, jak Witos, chłopą i niemniej zamożnego obszarnika, aby się w dalszym ciągu dział ten cud: „z szlachtą polską — polski lud“. Witos jest twardy i wytrzymały i o t. zw. „honor“ niewiele sobie znowu dba. Polityka nie zna sentymentu i polityk nie może pamiętać o tem, że jego imieniem, ktoś tam ministerjalnie nazywał swego wyzła — albo, że go ochrzczono „koniokrądem“ i obiwszy kijami, nazwano jedną z ulic spółkowych „wałami Witoza“. To nie. Tego nie należy pamiętać. Co było, a nie jest — nie pisze się w rejestr.

A dalej — widzimy p. Witozą w Krakowie, w starokrólewskim grodzie, dokąd skierował swe kroki, aby się w zaloty polityczne do „stańczyków“, z „Czasu“ puścić nie na żarty. Zaczęło się od obietnic i to nie były jakieś.

Nadeszły wiadomości, że Witos znowu myśli o bloku centrowo-prawicowym, o zmianie ordynacji wyborczej, rozszerzeniu praw prezydenta Rzeczypospolitej i o nowych wyborach do sejmu. Wybory te Witos przewiduje na tę jesień lub na wiosnę przyszłego roku. I ażeby całkowicie rozczulić i usposobić dla się stańczykerję krakowską, trzucił im genjalną myśl: że gotów jest nawet iść na taką ofiarę, żeby stolicę przenieść z Warszawy do Krakowa!

Podczas wyborów znalazł się w pewnym mieście jegomość, który zapowiadał,

że o ile zostanie posłem — to postara się Wisłę puścić przez to miasto — aby był spraw i kanalizacja.

Ale stare, lisy, krakowskie, wytrawne stańczykowski profesory, nie poszły na miodowe słówka ex-premjera. I próby Witoza narazie spełzły na niczem.

Jedzie na agitację i na poratowanie kasy P. S. L. „Piasta“, któremu coraz trudniej jest w Polsce coś zarobić. Dojłidy bowiem trudno znowu coroku powtarzać!

Para ciekawa: Witos i Hammerling. Pierwszy jako firma, drugi — jako przewodnik po drugiej półkuli, gdzie jest człowiekiem znanym.

Widać z tego, że Witos szykuje się do wyborów od strony dolara. Widać, że ma amerykańskie nadzieje, które demokracja polska powinna czempredzej rozwiązać i nie dać ani centa na obóz Witosowy, który Polsce tyle krzywdy wyrządził, zawierając spółkę z reakcją, cofającą nasze życie społeczne i polityczne o szereg lat wstecz.

W roku 1920, kiedy pod Warszawą decydowały się losy naszej wolności — to tam, w Ameryce, reakcja i kier wołali: nie dla Polski! ani centa dla rządu Piłsudskiego! A wtedy na czele rządu stał właśnie Witos, imitujący chłopą, który miał wieś pociągnąć na obronę państwa.

Teraz Witos jedzie do Ameryki na agitację — po dolary. I teraz my musimy wezwać polonję amerykańską: ani centa Witosowi! Bo Witos to nie wódz polskiej demokracji. Bo Witos — to współnik reakcji. Bo Witos — krwawym paluchem wymazał kartę w ostatnich dziejach Polski, rządząc nią poprostu z wczorajszymi sprzedawczykami naszej niepodległości. I — bo Witos szykuje się do nowego rządzenia Polską. Więc: ani centa!

Tadeusz Wieniawa Długoszewski

## Komisja badania cen zlesiona na Śląską.

KATOWICE. 15 II. (PAT.) Sejm śląski uchwalił dziś w drugim czytaniu projekt ustawy, który znosi istniejącą od r. 1922 wojewódzką komisję badania cen. Komisja prawnicza orzekła bowiem między innymi co następuje: Obecnie, gdy dochody państwa stoją już pod znakiem waloryzacji, skutki ustawodawstwa o naprawie skarbu Rzpltej ujawniają się w stabilizacji, a nawet w poprawie kursu marki polskiej, działalność komisji do badania cen okazuje się zbędną, a nawet szkodliwą.

—:—:—

## Z Teatru Wielkiego.

„Jak się wam podoba“, komedia w 5 akt. W. Szekspira.

Idylliczny nastrój sielskiej przyrody, spleciony z dziwów i czarów wiosennego lasu, z zapachu bujnych łąk i muzyki dzwoneczków pasących się owiec, przepaja tę komedię — półbajkę, mniej fantazyjnie kapryśną, niż „Sen nocy letniej“, lecz owianą tym samym wdziękiem poezji, rozsiewającej po scenie świeżość leśnych wadoliw i polan, seledyn liści i lazur nieba, płynącej jedwabnym wiewem pogody wskrós wyzwoleńców z troski godzin. Tam, w zębatych murach miast, władza pycha, złość, ból i krzywda, tu pod pieczę uśmiechnionego nieba żyją dusze jak zbawione cienie, igraszkom miłosnych jedynie pragnień i tęsknot zdane, niekłopocące się o nic, co się poza obrębem tego błogosławionego lasu dzieje. Tam jest twarde, namiętkościami dyszające życie, tu szmerem liści, świegotem ptactwa, biciem rozkochanych serc śpiewająca cisza.

Oto wygnany książę, zbywszy się troski o swe panowanie, w gronie wiernych towarzyszy bezkłopotliwie przepędza tu czas, zadowolony z losu jak ubogi pasterz Koryn, który nie zazdrości nikomu niczego. Nie znają tu innych zmartwień nad

zmartwienia miłosne tak księżniczka Rozalina i młody szlachcic Orlando jak i sielankowa pasterka Febe i jej niefortunny kochanek Sylwiusz. A co za kolorowa, różnorodna galerja typów w tym maleńkim kregu świata, ile komedjowo-wesołych scen, ile pięknych myśli, migocących jak złote nitki na tej wstędze w zaciszach leśnych ukrytego bytu! W twórczej potędze objawiła się też miłość życia, jaka gorzała w sercu wielkiego poety, w chwilach, kiedy był w stanie przyjmować je jak naj-silniej.

Bo, jak się zdaje, Szekspir w czasach, kiedy pisał „Sen nocy letniej“ i „Jak się wam podoba“, czuł się szczęśliwy. Wydobył się on wówczas z mroku ciasnego życia aktora prowincjonalnego na światło wielkiego świata, z dusznej, marnej egzystencji na wolność, gdzie dane mu było obcować z wolnymi, pięknymi duchami. Dotychczas znał tylko istnienie drobnomieszczańskie, śmiesznych ludzi z prowincji, małe aktoreczki, które nie pisywały listów miłosnych, bo pisać nie umiały, ani nie czytywały wierszy, bo nie umiały czytać — teraz dzięki przyjaźni i łopieccie mecenasów Southamptona i Essexu wszedł w towarzystwo londyńskie, poznał wykwiit i kulturę, która wzbogacała jego artystę i duchowi dawała karmę szlachetnego piękna.

Na wzór poznanych typów kobiecych londyńskiego „high-lifu“ tworzył teraz Szekspir takie postacie kobiece jak Porcję Beatrice, księżniczkę Rosalindę. W tej ostatniej uosobienie dziewięzności znajduje swój najpiękniejszy, najdoskonalszy wyraz. Czarujać Porcja jest już więcej kobieca, Rosalinda to dziewczęcy pączek w rozwoju ku kobiecości. Drażnięta słonecznym promieniem miłości, zwolna poddaje się jej władzy półświadomie, półnieświadomie powagę uczucia maskując buńczucznymi aktami dziecięcej wesołości. Dopiero przy końcu sztuki wyciągają się jej ramiona ku ukochanemu już nieskrywanem uczuciem obejmującej miłości.

A tuż do tego ślicznego romansu wiosennego lasu, a epizodem istniejącym obok niego miła pseudoklasykzna sielanka (Febe i Sylwiusz) rozwijająca się obok, a motywem, od czasu do czasu wpadającym z zewnątrz i rozpromieniającym sentyment całości, szekspirowski, rzeźwy, zdrowy, nieskomplikowany humor (Probiereczek, Wiljam, Nikory, Kazitekst i wieśniaczka). Brak miejsca nie pozwala rozwinąć się nad szczegółami tej wonią leśnych ustroni przepojonej komedji, którą nazwałbym zieloną bajką miłosną.

Inscenizacja i reżyserja sztuk Szekspirowskich połączona jest ze zwalczaniem li-

PREMIERA

niedziela  
17. II. 1924.

Marysieńka i Kopernik.

## „Zemsta Nietoperza“

słynny, jednoserjowy melodramat w 6 wielkich aktach — Główne role kreują: **Ewa May, Lya de Putti** i ulubieniec kobiet **Harre Liedpre**.

## Kler wolny od podatku majątkowego!

W „Dwugroszówce“ warszawskiej czytamy: „Pp. Holeksa i Matakiewicz uzyskali od wice-min. skarbu Mazkowskiego oświadczenie, że **duchowieństwo, jako użytkownik majątku kościelnego, będzie całkowicie zwolnione od podatku majątkowego**, zaś rozporządzenia min. skarbu inaczej opiewające zostaną cofnięte poleceniem, które pojawi się dzisiaj. Sprawa podatku majątkowego z dóbr kościelnych wogóle została odroczone do zawarcia koncordatu ze Stolicą Apostolską.“

Wiadomość ta jest tak potworna, że wprost

wierzyć się nie chce, aby to było możliwe. Takie uwolnienie duchowieństwa od podatku pozostaje w jaskrawej sprzeczności z ustawą o podatku, z Konstytucją... Zresztą co tu się rozwodzić. Byłoby to nawrót do najgorszego średniowiecznego przywileju i zupełne uświęcenie zasady, że kler katolicki stoi ponad państwem!

Oczywiście, Sejm zajmie się tą niestychaną sprawą, która — jeżeli jest prawdziwa — największy wstyd i szkodę przyniesie państwu.

—:—:—

## Wybory do Zakł. ubezp. od wypadków.

Przypominamy wszystkim Związkom zawodowym na terenie Małopolski i Śląska cieszyńskiego, oraz wybranym mężom zaufania, konieczność pilnowania wyborów.

Wszelkie pogłoski, jakoby wybory miały być odłożone, okazały się nieprawdziwe, a rozsiewano tylko w celu wprowadzenia w błąd interesowanych robotników.

Mąż zaufania po otrzymaniu z Zakładu karty głosowania, zwołuje natychmiast zgromadzenie wszystkich w przedsiębiorstwie pracujących robotników i zarządza wybory na kandydatów w danej grupie, których ogłaszałyśmy w pismach partyjnych.

Wybrani są ci, na których padła względna większość głosów.

Forma wyborów jest dowolną. Może więc być dokonany wybór przez zwykłe podniesienie rąk do góry, lub też kartkami.

Nazwiska wybranych wpisuje mąż zaufania na karcie głosowania otrzymanej z Zakładu, opatruje ją swoim podpisem nadto jako świadkowie podpisują dwaj uczestnicy zgromadzenia.

Tak wypełnioną kartę głosowania przesyła mąż zaufania Zakładowi (Lwów, Brajerowska 16). Każda karta do głosowania reprezentuje tyle głosów, ile osób odnośnie przedsiębiorstwo zatrudnia.

Karty głosowania należy tak wysłać lub doręczyć, aby najpóźniej 26 lutego 1924 znalazły się w komisji wyborczej we Lwowie.

W miejsce zaginionych kart głosowania, wydaje Zakład duplikaty, których nadesłania żądać można do dnia 23 lutego.

Jeszcze raz przypominamy, że listę kandydatów do Sądu rozjemczego proponowanych przez Zakład, a przesyłanych mężom zaufania na drukowanych kartkach, należy obsolutnie odrzucić.

Redakcję „Naprzodu“ i „Wyzwolenia Społeczne“ prosimy o przedruk niniejszej notatki.

—:—:—

## „Polonia“ o poczcie.

„Polonia“, pismo, wychodzące we francuskim i polskim języku w Paryżu, upomina się coraz częściej o krzywdy, jakie poczta nasza wyrządza krocim robotników polskich we Francji. Przedmiotem tego są zaginięcia i ograbiania listów do ich rodzin, trudności i nieuzasadnione niczym straty, jakie ponoszą skutkiem niedołężnego urzędowania obrotu przekazowego.

Poucza więc „Polonia“ swoich czytelników, aby pieniądze przesyłali zapomocą banków. Takie to są więc nasze urzędnicy państwowe, że korzystniejszym jest posługiwanie się nawet obliczonymi na zysk bankami niż środkami państwowymi, które winny być najlepszymi.

O uczciwych dążnościach tego pisma może świadczyć, że umieszcza w niem swe artykuły znany jako przyjaciel Polski p. Bienaimé.

Na okoliczność tę zwracamy uwagę nie administracji poczty, gdyż jej nie obchodzi nawet to, co o niej w całym państwie mówią, lecz sfer, które z rozmaitych względów coraz częściej nawołują o opiekę nad wychodźcami do Francji.

Jeżeli już tak być musi, że funkcjonowanie poczty naszej jest jednym z najgorszych sposobów

uszczerbkiem dla naszej sceny tak rzadko ukazująca się publiczności teatralnej. Znakomita artystka, wyglądająca ujmująco w postaci przebranej za młodzieńca Rosalindy, oddała z precyzją wdzięk dziewczęcości, pełnej przekory, stanowiący główny, zachwycający rys tej kapryśnej istoty. Orlanda ku pełnemu zadowoleniu kreował p. Gliński, szczerzy w sentymencie, umiarkowany w jego objawach, zewnętrznie prezentujący się bardzo korzystnie. Te same słowa pochwały odnieść muszę do p. Brzeskiego. Zwrócił na siebie uwagę jako trefniś Probieczyk p. Zbrojewski inteligentną, a przytem pełną werwy grą. Miłutko jak zawsze trzepotała się p. Łozińska, zachowująca łagodną grację Celji. W ton sympatycznie krotocwilny uderzał p. Lochman, przyzwolicie srogie miny stroił p. Karski. Poprawnie role swe postavili niezawodni artyści pp. Rygiel i Czaki.

Zgrabny układ sceniczny p. Barwińskiego przyczynił się do powodzenia sztuki, która po wyrzuceniu balastu zachowała zwartość i lotność i mimo odległości czasu, w którym powstała będzie z pewnością stanowiła atrakcję.

Artur Őwikowski.

—:—:—

propagandy zagranicą o Polsce, to niechże przynajmniej nie cierpią z jej winy zmuszeni do szukania pracy i środków do życia na obczyźnie.

—:—:—

## Komisja rozbrojeniowa w Rzymie.

RZYM, 15. II. (Pat.) Wczoraj odbyło się pierwsze posiedzenie zwołanej przez Ligę narodów międzynarodowej komisji do spraw rozbrojeń na morzu. W obradach biorą udział przedstawiciele Belgji, Brazylii, Włoch, Hiszpanji, Anglii, Francji, Japonji, Szwecji, Czechosłowacji i Urugwaju. Następujące państwa wysłały rzeczoznawców technicznych: Argentyna, Danja, Grecja, Norwegja, Holandja, i Rosja. Wyniki obrad nie będą na razie ogłoszone w prasie, ponieważ poprzednio mają być przedłożone komisji morskiej Ligi narodów.

—:—:—

## Targi charkowskie.

MOSKWA, 15 II. (AW.) Odbywający się obecnie w Charkowie Kreszczeńskiej Jarmark przedłużony został do 22 lutego. Do 12 bm. w ciągu dni 18 na jarmarku dokonano 436 transakcji na sumę przeszło 9 milionów rubli złotych.

—:—:—

## Słowaczyna w walce o autonomję.

PRAGA, 15 II. (PAT.) „Słowak“ donosi, że emigranci słowaccy autonomiści zostający pod kierunkiem Ungera i prof. Dworaka przygotowują wielką konferencję słowacką, która odbędzie się w Rzymie albo w Paryżu lub też we Wiedniu, W konferencji weźmie udział także ks. Hlinka.

—:—:—

## Z Uniwersytetu Ludowego.

## Średniowiecze a Odrodzenie.

Prof. dr. Ryszard Ganszyniec: „Kultura religijna do Odrodzenia“.

Głęboko przemyślane było ujęcie przez prof. Ganszyncę prądów kulturalno-religijnych, jakie stanowiły epokę, poprzedzającą świetny w dziejach okres Odrodzenia.

Na wstępie rzucił prelegent kilka uwag na temat kultury religijnej w ogólności.

Religia ongiś była sprawą, która podniecała umysły, wzbudzała namietności, była sprawą serca, obchodzącą osobście każdego człowieka. Drobnie szczegóły — jak n. p. spór o rodzaj drzewa, które rzucało cień na spoczywającego proroka, lub o piśownię imienia Jezusa — zdolne były podnieść dyskutujących aż do gwałtownych starć i bójk. Dziś konstatujemy, że religja jest obecnie raczej sprawą podmiotową.

Podmalowując tło, na jakim później wykwił renesans, prelegent scharakteryzował katolicyzm jako kierunek, w którym przeważało uczucie, i protestantyzm jako kierunek raczej rozumowy, który rozkrzewił się głównie u chłodnych, wyrachowanych narodów północy, w przeciwieństwie do katolicyzmu, wyznawanego przez pełne temperamentu i uczucia narody południa.

Ciekawe było porównanie odrodzenia w świecie starożytnym z odrodzeniem nowożytnym, nakreślenie prądów religijnych i dążeń reformatorskich u narodu żydowskiego, greckiego i u Rzymian.

Reformy religijne idą zawsze równoległe z innymi reformami, z próbami nowej etyki, filozofji, nowymi prądami w literaturze i sztuce.

Chrześcijaństwo, powstałe z dążeń reformatorskich w czasie odrodzenia ówczesnej kultury żydowskiej, miało początkowo bujny pęd życia i moc wewnętrzną, nakoniec — stawszy się religją państwową — zatraciło cechy pierwotne, zasadnicze, zachowując jedynie formy zewnętrzne z całej reformy Jezusa. Zamiast komunizmu, ubóstwa — zapanowała wszechwładnie hierarchja, przepych, żądza władzy i potęgi wśród przedstawicieli kościoła, co też było powodem protestów i sporów w łonie kościoła.

Zajmujący wykład uzupełniły obrazy świetne, ilustrujące różne obrzędy religijne świata starożytnego, zwłaszcza analogiczne do obrzędów chrześcijańskich.

(m.)

—:—:—

cznych trudności, których nie znano za czasów genialnego autora, kiedy to publiczność niepretendująca do subtelności godziła się na to, że księżyc reprezentowanym był przez człowieka z latarką, a dane miejsce, las, góry, wieś oznaczał odpowiedni napis umieszczony nad sceną. Rekwizytornie, uzupełniała fantazja widza, o dzieciecej wprost pobudliwości. W czasach dzisiejszych kwestja odegrania utworów Szekspira wymagających ustawicznej zmiany scenarji, może być rozwiązana tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych technicznych udoskonaleń, albo jakimś pomysłowym sposobem — w przeciwnym razie sztuka przeciągnąć się musi po za czas, odpowiedni dla wystarczalności nerwów.

W teatrze naszym wprowadzono bardzo ciekawą nowość, a mianowicie projekcje świetlne, zastępujące dekoracje, a rzucane na ekran. Było to efektywnie i korzystne dla szybkiego toku akcji. Wyświetlane klisze malowali art. malarze pp. Balk i Mackiewicz pięknymi prymitywami w stylu modernistycznym stwarzając wdzięczne tło dla akcji. Sukces tej innowacji był zupełny; dzięki artystycznej intuicji dekoratorów, na widowni utrzymywał się nastrój odpowiedni, do którego przyczyniały się efekty świetlne.

Role bohaterki grała p. Barwińska, z



Wspaniały nastrojowy dramat erotyczny w 6-ci u aktach

10-1

# Dzieje jednego grzechu (Sybill)

Główną rolę kreuje ulubienica Publiczności L. Y. M. A. R. A. KINO LEW.  
Wspaniała wystawa — przepiękne toalety — bajeczne zdjęcia.

## Zjazd bałtycki w Warszawie.

WARSZAWA 16. II. (Pat.) Przemówienie p. ministra spraw zagranicznych Maurycego Zamojskiego na pierwszym plenarnym posiedzeniu zjazdu bałtyckiego (posiedzenie inauguracyjne). Panowie! Szczęśliwy jestem, że mogę powitać w naszej stolicy pp. ministrów spraw zagranicznych Estonji, Finlandji i Lotwy przybyłych do Warszawy aby wziąć udział w pracach konferencji bałtyckiej. Zjazd nasz nie przedstawia bynajmniej zasadniczego wydarzenia politycznego ale stanowi dalszy logiczny rozwój pracy wspólnej. Zbliżenie osiągnięte pomiędzy państwami Estonją, Finlandją, Lotwą i Polską stało się dziś niejako żywym dziełem określonym nieraz w kołach międzynarodowych pod nazwą ugrupowania bałtyckiego. Szczęśliwa jego treść polityczna wyraża się jak to wszystkim wiadomo w programie wybitnie pokot-

owym i twórczym. Jest to dzieło stabilizacji międzynarodowej i konsolidacji politycznej. Wobec sytuacji międzynarodowej którą cechuje w stosunku zewnętrznym zaopowiadanie wielkiej ewolucji pojęć politycznych jak niemniej groźny kryzys ekonomiczny a na wewnątrz celowe przyspieszenie procesu okrzepnięcia organizacyjnego i uzdrowienia społecznego oraz gospodarczego poszczególnych krajów uwidacznia się silniej niż kiedykolwiek potrzeba nadania współpracy państw bałtyckich niezbędnych cech ciągłości, zwartości i mocy. Na tem polega istotne znaczenie naszych periodycznych zjazdów. Konferencję, która nas dziś zgromadziła czeka doniosłe zadanie, którego urzeczywistnienie wpłynie niewątpliwie na rozwój i ożywienie naszej politycznej i gospodarczej współpracy.

## Rząd sowieków o „wyścigach do Rosji“.

PRAGA, 16. II. (Pat.) Dzienniki czeskie zamieszczają wynurzenia Litwinowowa uczynione wobec dziennikarzy zagranicznych. Litwinow oświadczył w toku wywiadu, iż oddawano się dotychczas złudzeniu, że uznanie rządu sowieckiego może przynieść jedynie jemu samemu jakieś korzyści. Odmowę uznania rządu sowieckiego uważano za pewnego rodzaju presję wobec tego rządu. Tego złudzenia wyrzekła się Anglja, Włochy i Norwegja. Natomiast kilka małych państw stoi jeszcze wciąż na stanowisku, że wzamian za uznanie rządu

republik sowieckich należy się im kompensacja. Uznanie musie być jednak — zdaniem rządu sowieckiego — bezwarunkowe. Anglja, Włochy i Niemcy są dostateczną podstawą dla rosyjskich stosunków ekonomicznych. Istnieją w Europie nowe państwa, jak Czechosłowacja i Jugosławja, które powstały później niż rząd sowiecki, a które dotychczas nie zostały uznane przez Sowjety. Jesteśmy gotowi — zakończył Litwinow — uznać te państwa bezwarunkowo, atoli żądamy tego samego od nich w stosunku do nas.

## Wielkie strejki w Anglii.

LONDYN, (AW.) Reuter przynosi szereg informacji o nowym masowym strejku w Anglii, noszącym charakter strejku generalnego. Około 120 tys. robotników dokowych ma przystąpić do akcji strejkowej. Towarzystwa kolejowe poleciły swym członkom zatrudnionym w dokach porzucić pracę, podobnie uczyniły związki transportowe. Wszystkie dane wskazują na zbliżanie się fali strejku ogólnego. Jeden z członków partji Pracy zaznaczył w rozmowie, że rząd nie będzie przedsięwziął przeciw strejkującym żadnych kroków i nie użyje ani wojsk ani policji.

LONDYN, 16 II. (PAT.) W razie przyjscia do skutku strejku robotników dokowych 120 tys. robotników wstrzyma się od pracy.

LONDYN, 16 II. (PAT.) Dzienniki wyrażają nadzieję, że strejk robotników dokowych uda się zażegnać dzięki konferencji, która się toczy w ministerstwie pracy.

LONDYN, 16 II. (PAT.) Wolff. Przedmiotem zainteresowania publicznego jest groźący strejk robotników dokowych. Dzienniki podają, że przewodcy organizacji w Londynie rozeszła telegraficzne rozkazy rozpoczęcia strejku w sobotę 16 bm. w razie niedojcia do porozumienia. Daily New donosi, że według opinji ogółu robotników wybuch strejku jest nieunikniony, jeżeli robotnicy nie uzyskają podwyżki 2 szylingów na tydzień.

## Frank waloryzacyjny.

WARSZAWA, (AW.) Frank waloryzacyjny na 18 i 19 ustalono na 1,800.000 mkp.

## Dochody z monopolu tytoniowego.

WARSZAWA, (AW.) Wedle prowizorycznych obliczeń monopol tytoniowy w grudniu r. 1923 przyniósł 41 milionów zł. dochodu.

## Zjazd edzekutywy międzynarod. socjalist.

WARSZAWA, 16-go lutego (Tel. wł.). Z Luxemburga donoszą: Dziś w sobotę rozpoczęły się obrady egzekutywy socjalistycznej międzynarodówki. Na porządku dziennym znajduje się sprawozdanie sekretarjatu, referat o sytuacji politycznej, sprawozdania z poszczególnych organizacji i stosunek do innych instytucji międzynarodowych. Austriacką partję socjalistyczną reprezentuje tow. Bauer. P. P. S. tow. Diamand.

## Choroba Macdonalda.

LONDYN, 16 II. (Pat.) „Times“ donosi, że Macdonald zachorował na Neuritis.

WIEN, 16. II. (Pat.) Jako ewentualnego następcę Macdonalda na stanowisko ministra spraw zagranicznych wymieniają dotychczasowego ministra lotnictwa Thompsona.

## Antysowiecki ruch sbrojny na dalekim Wschodzie.

PARYZ, 15 II. Pisma dowiadują się z Moskwy, że w kołach rządowych objawia się zaniepokojenie z powodu wypadków, odgrywających się na Dalekim Wschodzie. Antysowiecki ruch koncentruje się w okolicach Błagowieszczeńska, gdzie essauł Mankowski gromadzi kontrrewolucyjne siły bojowe. Ruch ma na celu obalenie władzy sowieków i przywrócenia monarchji.

W Błagowieszczeństwie utworzono rząd prowizoryczny. Podobne alarmujące wiadomości nadchodzą z kraju nadamurskiego oraz z Chiwy i z całego Turkiestanu, gdzie utworzyły się silne oddziały pod rozkazami Djumod-chana, który proklamowany został

wodzem wszystkich kontrrewolucjonistów. Według wiadomości, dotąd niesprawdzonych, wojska sowieckie wycofały się z miasta Chiwy. Telegraficzne połączenie z Moskwą jest przerwane. W Bucharze mają się toczyć walki między oddziałami Djumod-chana a wojskami czerwonemi.

## Znowu kryzys rządowy w Grecji.

ATENY (AW.) Stanowisko Kassandrisa mocno zachwiane. W kołach politycznych powątpiewają czy uda mu się uzyskać wotum zaufania parlamentu. Ważną oznaką kryzysu gabinetowego jest fakt, że rozpoczęto już rokowania celem stworzenia rządu koalicyjnego, do którego weszliby przedstawiciele wszystkich stronnictw. Na czele tego gabinetu stanąłby prezydent parlamentu.

## Koniec hecy separatystycznej.

FRANKFURT. (AW.) W sytuacji w Palatynie nastąpiła dziś niespodzianie zasadnicza zmiana. Od dziś usunięto tam autonomiz. rząd palatynacki, a wszyscy urzędnicy niemieccy, którzy zostali uwięzieni przez separatystów uzyskali wolność. Część przywódców ruchu separatystycznego jeszcze dziś w nocy opuściła cichaczem Spirę. Zastępca komisarza alianckiego, oraz przedstawiciel rządu niemieckiego rozpoczęli narady w sprawie utworzenia prowizorycznego rządu o charakterze dyrektorjatu.

## Zwycięstwo rządu meksykańskiego.

MEKSYK, 16. II. (Pat.) Reuter. General Obregon wkroczył na czele wojsk związkowych do Guadalajara. Wojska rządowe maszerują na Morrovia główną siedzibę powstańców.

## Zawsze i wszędzie policja.

LONDYN, 16 II. (PAT.) Reuter. Kierownik robót wykopaliskowych przy grobie Tuthenkamena Carterowi wręczyła policja pismo zakazujące komukolwiek przystępu do grobu.

LONDYN, 16 II. (PAT.) Polr. Z Luxoru donoszą, że rząd egipski stawia w dalszym ciągu przeszkody badaczowi angielskiemu Carterowi i wzbrania mu dostępu do grobowca Tuthenkamena.

## Trocki chory.

BERLIN, 18 II. (PAT.) Wolff. donosi z Moskwy, iż w stanie zdrowia Trockiego skonstatowano, że cierpi on na ogólne osłabienie organizmu, katar oskrzeli, osłabienie czynności sercowych, niedyspozycja żołądkowa. Trocki będzie mógł powrócić do zdrowia w ciągu 2 do 3 tygodni. Obecnie przebywa on w Suchankale na Kaukazie.

## Krwawe walki w Niemczech.

WIEN, 16 II. (PAT.) N. W. Abbt. donosi z Wejmaru: W miejscowości Greussen wywiązała się po odejściu wojsk Reichswehra strzelanina między komunistami, a prawicowcami, Po obu stronach miało paść 30 ludzi, Szczęgółów brak.

## Delegat biura pracy w Warszawie.

WARSZAWA, 16 II. (Pat.) Dnia 20. bm. przybywa do Warszawy dyrektor Międzynarodowego Biura pracy przy Lidze Narodów tow. Albert Thomas. Tow. Thomas będzie gościem rządu polskiego. Zasadniczym celem przyjazdu tow. Thomasa do Polski jest złożenie rządowi polskiemu podziękowania za ratyfikowanie przez sejm i senat trzynastu międzynarodowych konwencji pracy. Podczas swej bytności w Warszawie wygłosi tow. Thomas 22. b. m. odczyt z dziedziny ustawodawstwa społecznego i zagadnień ekonomicznych. Ponadto odbędzie w ministerstwie pracy i opieki społecznej dwie większe konferencje: jedną przy współudziale przedstawicieli Komisji sejmowej ochrony pracy, Komisji senackiej dla spraw gospodarstwa społecznego i Komisji spraw zagranicznych, a drugą ze współudziałem przedstawicieli centralnych organizacji robotniczych.

W sprawach tego działu  
odnosić się należy do  
Komisji Związku Kas  
Chorych Małopolski i  
Śląska  
L W Ó W  
ul. Kopernika 1. 26, 11 p.

# OCHRONA PRACY

Dział poświęcony sprawom ochrony i ubezpieczeniu pracujących.

Wychodzi  
raz na tydzień  
jako organ  
Komisji Związku Kas  
dla chorych.

## Wyszkolenie urzędników dla Kas chorych.

Częstokroć znajdują się kasy w nader trudnym położeniu. Nie mając ani jednego urzędnika, nie zdołają spełnić swoich zadań należycie, bo prowadzą agendy kasowe zupełnie nieodpowiednio i bez znajomości celu.

Bo to się wydaje różnego rodzaju komisarzom i prezesom, że bezwzględnie zastosowaną powinna być zasada, „z urzędem i rozumem przychodzi“ (mit dem Amte kommt der Verstand) i mianują ludzi zupełnie nieuświadomionych, którzy nigdy nie wspólnego nie mieli z kasami — którzy nawet czasem nie wiedzieli, jak kasa wygląda, nie tylko urzędnikami, ale nawet kierownikami tej instytucji. Jeżeli takiemu kierownikowi sprawiedliwą wydaje się lista płatnicza, która w jednym wypadku zalicza pracownikowi opłaty siedm tysięcy, a za ten sam czas pracodawcy półtora miliona, a w innym wypadku zalicza za czternastu pracowników łącznie z pracodawcą trzysta tysięcy, to my wprawdzie nie zdołamy wynaleźć przyczyny, dla której tak się działo, ale wiemy, że to się robi dlatego, bo się robić nie umie.

Jeżeli kontując, wpisuje się zaległości, ściągnięte za rok dwudziesty drugi, na rachunek roku dwudziestego trzeciego, to już nie tylko daje się dowody nieznajomości agend kasowych, ale wprost nieczytelności. Jeżeli w kasie urzędnik niszczy receptę, zapisaną przez lekarza, wydając natomiast jakiś środek, który on uznaje za odpowiedni, to znowu nie jest tylko dowodem braku pojęcia o tem, co urzędnikowi wolno, i co czynić powinien, ale jest zbrodnią, popełnioną wobec kasy, wobec członka, i wobec idei ubezpieczenia.

Zacytowałibyśmy cały szereg przykładów wziętych z życia, a uczyniliśmy to w tym celu, aby wykazać, że tak dalej zostać nie może. Każda kasa musi mieć przynajmniej jednego urzędnika, który byłby w stanie innym udzielać nauk i wskazówek. Tam, gdzie takiego urzędnika nie ma, nie ma mowy, o odpowiednim prowadzeniu instytucji. Rozumie się samo przez się, że nakładając na kasy taki obowiązek, musieliśmy równocześnie zniewolić kasy, do porzucenia dotychczasowej praktyki, że mianowanym może być tylko ktoś taki, kto ma odpowiednio stosunki miejscowe i kogo mający w miejscu wpływ na tej posiadzie chcą widzieć.

W licznych instytucjach obecnie redukują personal, natomiast kasy chorych powstają coraz nowe. Wiadomo nam nadto, że n. p. w naszym okręgu tylko powstaje pięć nowych kas: w Krzemieńcu, w Dubnie, w Tomaszowie, w Hrubieszowie i we Włodzimierzu Wołyńskim. Wszędzie tam będą zatem posady do objęcia. Powinniśmy więc ludzie odpowiednio wykształceni (co najmniej ukończona szkoła średnia niższa), którzy przekroczyli dwudziesty rok życia, a nie przekroczyli czterdziestego roku życia, zgłosić się celem odbycia nauki odpowiedniej. Gotowi jesteśmy w grupach po dziesięć osób odbyć z takimi kandydatami kurs teoretyczny, na którym nauczyłiby się zasadniczych podstaw ubezpieczenia pracujących, zaznajomiliby się z ustawą i statutem, z prowadzeniem teoretycznym czynności kasowych na podstawie instrukcji, poczem musieliśmy udać się przynajmniej na jednomiesięczną praktykę do kasy chorych na prowincji, którą wskazałibyśmy im, a zdaje się nam, że ludzie inteligentni, zdołaliby po takiej nauce zająć odpowiednią posadę. Rozumie się, że nie może się to

odnosić do urzędników rachunkowych: ci, musieliby obok tego wykazać się odbytym kursem rachunkowości, bo na kursie takim, o jakim myślimy, rachunkowości nauczyć nie można. Wymagałoby to mniej więcej półtora do dwu miesięcy czasu, w którym taki kandydat nauki te i praktykę własnym kosztem odbywać musiałby.

Upraszamy wszystkich tych, którzy na podstawie tego naszego wezwania pragnęliby korzystać z tej naszej oferty, aby się

zgłosili pisemnie z odpowiednimi alegatami na adres: „Okręgowy Związek Kas chorych we Lwowie“, poczem ze zgłoszeń nadesłanych dziesięć osób wybierzemy, z nimi kurs odprawimy, a następnie wyznaczmy im miejsca bezpłatnej praktyki na prowincji. Po załatwieniu pierwszego kursu nastąpią dalsze, a między nimi także jeden specjalnie poświęcony tym, którzy zająć by mieli posady kierowników. Zwracamy jednakowoż uwagę ponownie, że jako minimum przygotowania uważamy ukończoną niższą szkołę średnią i ukończonych lat dwadzieścia.

## Stosunek rolnych do Kas chorych.

W rozlicznych Radach spotyka się podwyższenie grup płacy zarobkowej z silną opozycją szczególnie ze strony pracodawców rolnych i ulegających ich wpływom delegatów robotników rolnych. Nie dziwimy się temu objawowi, bo to już jest taki charakter zasadniczy pracodawców a w szczególności pracodawców rolnych, że niechętnie płacą jakiegokolwiek daniny, a szczególnie daniny na ubezpieczenie pracujących, z których — wedle ich zdania — nie mają żadnej korzyści. Nie pomogą nawet rzeczywiste objawiające się dowody przeciwnie. Gdy n. p. w pewnej Kasie w jednym okręgu brakło lekarza i Zarządy dóbr wypłacały z góry za leczenie członków Kasy Chorych, okazało się, że wydatek ten przewyższył znacznie z sumy opłat jakie miały te Zarządy wnieść do Kasy. Oczywiście ten dowód, że członkowie kosztują więcej, nie pomógł wiele, bo w sąsiednim zaraz powiecie przy najbliższej sposobności pracodawcy rolni zażądali aby rozdzielono członków na dwa typy: na pracujących na folwarkach i na przemysłowych. Przemysłowym można podnieść grupę płacy ustawowej, rolnym broń Boże! A naprowadza się jako motyw, najpierw, że życie na wsi jest tańsze, następnie, że pracownicy rolni są mniej narażeni na choroby, a wreszcie, że im pracodawcy mimo choroby nie potrącają niczego z ordynarji, że więc mają mimo choroby pełną płacę i nie potrzebują zasiłku. Wszystkie te trzy motywy są mylne, prawda, że życie na wsi jest tańsze, dlatego też grupa płac, do której się wlicza robotników rolnych jest niższą od grupy, do której wchodzi robotnicy przemysłowi. Nieprawdą jest, jakoby robotnicy rolni Kasę mniej kosztowali ze względu na leczenie bo zwykle bardzo liczne rodziny robotników rolnych poddane opiece kasowej z opieki tej korzystają a zwłaszcza, że odległości od miejsca zamieszkania lekarza są wielkie, więc koszt ten znacznie się pomnaża.

Nieuzasadnionem jest twierdzenie pracodawców rolnych, że nie potrącają pracującym stale u nich zajętych niczego z ordynarji za czas choroby. W przeważnej liczbie wypadków musi zamiast chorego parobka lub fornała wyjść do pracy ktoś z jego rodziny, albo gdy takiego, do zastępstwa uzdolnionego członka rodziny nie ma, musi ten, który chorował po upływie terminu najmu bez wynagrodzenia odrobić ten czas jaki chorował.

Pracodawcy rolni, chcą już obecnie eskontować przyszłą ustawę, wedle której — jak oni twierdzą — miałby robotnik rolny być ubezpieczony tylko na leki i lekarza a nie na zasiłek. O tyle więc mniej chcą płacić do Kasy chorych. I zdarzają się Rady, które to uchwalają, które uchwalają podział pracujących na osobne grupy dla

rolnych i dla innych pracujących

Są niestety Kasy, które przestrzegają zasady nie płacenia zasiłku robotnikom rolnym, bo ci rolni tego zasiłku wedle ich zdania nie potrzebują i po te zasiłki się nie zgłaszają.

Ale pretensje pp. właścicieli dóbr idą jeszcze dalej. Domagają się oni na posiedzeniach Rady uchwały, aby na każde posiedzenie Rady i Zarządu zapraszano przewodniczących Okręgowego Związku Ziemiar jakoteż Towarzystwa Rolniczego. Jeżeli weźmiemy na uwagę, że nieliczne jednostki ineligencji biorą udział w posiedzeniach Zarządu, że wpływ właścicieli dóbr a szczególnie ich przewodców zwłaszcza na pracodawców ze względu na stosunki handlowe jest wielki, że ulegną temu wpływowi także i pracujący zwykle niezbyt uświadomieni i wynika z tego, że każdy Zarząd, któryby się na taki wniosek zgodził i tych pp. kierujących ziemianami w powiecie na posiedzenie zapraszał stałby się zwolna zupełnie biernym narzędziem w ich ręku.

Wiadomo nam, że pracodawcy wszyscy są w zasadzie wrogami ubezpieczenia. Wiemy, że pracodawcy w przemyśle i handlu rękodziele i górnictwie przez długie lata istnienia tego ubezpieczenia powoli się do niego przyzwyczaili i jakkolwiek niechętnie, jednak uważając ubezpieczenie dla siebie za konieczne zło nie kładą mu takich zapór i przeszkód, jak to czynili z początku. Pracodawcy rolni, wielcy i mali z ubezpieczeniem pracujących zgodzić się nie mogą. Rzecznicy ich wsejmię uważają to jako zbytek zupełnie niepotrzebny i wszelkimi siłami starają się unicestwić dodatnie skutki ubezpieczenia. Ci, których zadaniem jest bronić tego ubezpieczenia w pierwszym rzędzie reprezentanci ubezpieczonych, są zobowiązani zwalczać wrogie te dążenia pracodawców rolnych, a Kasy winny dodatkowymi świadczeniami wykazywać pracownikom rolnym praktycznie dodatnie wyniki tego ubezpieczenia. Baczyc należy na to, aby to ubezpieczenie było przeprowadzonym wszechstronnie i dokładnie i aby świadczenia odpowiadały istotnym potrzebom ubezpieczonych. W szczególności mają robotnicy przemysłowi, handlowi i t. d. obowiązek pouczenia robotników rolnych o prawach jakie im przysługują, aby się dobrowolnie nie zrzekli zasiłków i korzystali w całej pełni z praw im przysługujących. Równocześnie jednak obowiązkiem tychże samych robotników jest baczyć na to, aby ciężary ubezpieczenia równomiernie były rozłożone na wszelkiego rodzaju pracujących, bo praktyka wykazuje, że zbyt niskie opłaty dla robotników rolnych nie wystarczają, a braki stąd wynikłe pokryte być muszą opłatami, jakie wnosi handel, przemysł, górnictwo, transport i t. d.

Teatr żydowski

Jagiellońska 11.  
dyr. S. M. Gimpel.

Niedziela o g. 3:30 pop.

Benefis pana i Pani Schilling

**SZMACIARZ**obraz z życia w 4 aktach.  
Przedsprzedaż biletów przez cały dzień przy kasie teatralnej.

Niedziela o g. 7:30

**Kochające się serca**

obraz z życia w 4 aktach.

**Zjazd spółdzielców polskich.**

W zakończeniu pierwszego dnia obrad wygłoszono jeszcze kilka referatów. W myśl referatu dyr. Kolarza na temat: zadanie spółdzielczości kredytowej w stosunku do innych typów spółdzielni uchwalono rezolucję, że spółdzielnie kredytowe powinny wchodzić w związek ze spółdzielniami innego typu.

Dyr. Chmielewski referował sprawę Związku związków w Warszawie stawiając rezolucję, uznając potrzebę większej konsolidacji związków spółdzielni. Przyjęto też do wiadomości fakt porozumienia się związków ze Lwowa, Poznania i Warszawy.

Ks. Adamski mówił o zadaniach państwowej Rady spółdzielczej i jej stosunku do ruchu spółdzielczego.

W drugim dniu zjazdu obradowały w dalszym ciągu komisje, poczem o godz. 12 rozpoczęło się posiedzenie plenarne referatem p. Zakrzewskiego na temat: Spółdzielnie wytwórców, z uwzględnieniem ich stosunku do spółdzielczości spożywców, poczem uchwalono wnioski wzywające związki rewizyjne do propagandy na wsi polskiej w kierunku rozbudowy spółdzielczości, dalej uznano potrzebę wydawania wspólnego pisma poświęconego sprawom propagandy idei spółdzielczości wśród mas.

W dyskusji tow. Chrystowski postawił wniosek wzywający spółdzielnie wytwórców do objęcia całej produkcji rolnej, przede wszystkim zbożowej i mięsnej i do wejścia w bezpośredni stosunek z spółdzielniami spożywców. Wniosek ten upadł jednym głosem większości. Przeszedł nato-

miast wniosek następującej treści. Zjazd stwierdza, że współdziałanie handlowe spółdzielni producentów i spółdzielni spożywców jest korzystne dla obu grup spółdzielni — co winno się odbywać przez centrale handlowe. Spółdzielnie producentów powinny dostarczać spółdzielniom spożywców surowców lub półfabrykatów oraz wyrobów przemysłu rolnego.

Następnie dr. Franciszek Stefczyk wygłosił referat na temat „Sprawa ugruntowania bytu i program dalszej działalności Spółdzielczego Instytutu Naukowego w Krakowie“. Bez dyskusji uchwalono wnioski referenta.

Z kolei referował p. Rapacki w sprawie udziału spółdzielni polskich w międzynarodowej wystawie spółdzielczej w Gandawie w Belgii. W tym celu zorganizował się komitet, który uzyskał już w halach wystawowych jedno z najlepszych miejsc. W celu zbudowania pawilonu wszedł konsulat w porozumieniu ze spółdzielnią architektoniczną studentów politechniki warszawskiej. Koszta urządzenia pawilonu i transportu eksponatów wyniosą przeszło 30.000 franków belgijskich.

Nakoniec po referacie dr. Poznańskiego i przemówieniu ks. Adamskiego uchwalono rezolucję wzywającą spółdzielnie do żywego zainteresowania się sprawą akcji Banku polskiego, oraz by spółdzielnie mogły sobie zapewnić wpływ na politykę walutową i kredytową Banku polskiego.

Po dokonaniu wyborów do komitetu wykonawczego Zjazd został zakończony o godz. 3 popoł.

**Więści z Sambora.**

W pow. Kasie chorych pracują biali murzyni za płace głodowe a po za tem nie znajdują uznania ani w Zarządzie ani nawet u pewnej części robotników. Sądzą oni bowiem, że praca w Kasie jest lekka a zresztą można dorobić sobie brakującą resztę pracą poza biurową.

Wedle ostatnich obliczeń płaca pracownika w tut. Kasie chorych, żonatego z 4-gim dziećmi wynosi 75 milionów. Do płacy tej wliczone są dodatki drożyzniowe. Wystarczało to akuratnie na 1 kg. mięsa dziennie.

Ubocznie dorabiać nie można, gdyż praca w Kasie jest niemal całodzienna.

Zarząd nosi się obecnie z zamiarem redukcji sił i to niewiele pomoże, gdyż płace i tak pozostaną nieproporcjonalnie niskie.

Takiego stanu nie powinno tolerować czynniki miarodajne.

**Sprawy partyjne.**

\* DOROCZNE ZGROMADZENIE PPS. we Lwowie. W ub. piątek odbyło się doroczne Walne zgromadzenie PPS. we Lwowie. Zgromadzenie zajął przewodniczący O. K. R. tow. Szczyrek, poczem przed przyjęciem porządku dziennego uchwalono jednomyślny protest przeciwko bezmyślnym represjom, które spadły ostatnio na U. S. D. P.

Sprawozdanie z rocznej działalności lwowskiego O. K. R. P. P. S. składał sekr. tow. Fröhlich, poświęciwszy parę słów wspomnienia zmarłym w ub. roku tow. Wyszyńskiemu, Kurtjankowi i Tonderze przystąpił do omawiania planu bogatej działalności za r. 1923.

W tym czasie O. K. R. odbył 24 posiedzeń. — Omawiane były na niem wszystkie zagadnienia interesujące żywo ogół klasy pracującej miasta Lwowa. Odbyło w tym czasie 8 zgromadzeń poselskich

2 zgromadzenia bez współdziałania posłów, 42 zgromadzenia partyjne ponadto staraniem O. K. R. odbył się szereg zebrań w Zw. zawodowych.

Urządzono 2 uroczyste akademie, jedną ku uczczeniu 30-lecia P. P. S. drugą ku uczczeniu poległych w Krakowie, Borystawiu i Tarnowie robotników. Komisja oświatowa PPS. urządziła w okresie sprawozdawczym 37 odczytów, urządzono też kurs szkoły partyjnej z 34 wykładami.

W roku ub. skonstatowano znaczny wzrost ilości członków partji.

Nastąpiły następnie sprawozdania z poszczególnych działów działalności O. K. R. jako też z działalności PPS. w instytucjach bezpartyjnych z ruchem robotniczym jednakoż i socjalistycznym ściśle związanych.

Sprawozdanie z działalności sekcji kobiet złożyła tow. Drobotowa. Klubu radnych tow. Herstał z ruchu kooperatywnego tow. Chrystowski, z pracy w związkach zawodowych tow. Skalak.

Sprawozdanie kasowe złożył tow. K. Górnik, poczem na wniosek tow. dra Bubera uchwalono dla ust. zarządu absolutorjum za sprawozdanie funkcji kasowych i podziękowanie dla sekretarza za sumienne i gorliwe prowadzenie agend O. K. R.

Dyskusja nad sprawozdaniem i wybór nowego Zarządu odłożono do następnego zebrania.

Dyskusja która odbyła się w następny piątek nad wygłoszonymi referatami stała na wysokim poziomie i świadczyła o żywym zainteresowaniu się sprawami rozwoju naszej organizacji. W dyskusji przemawiali tow. tow. Stoniowski, Laskowski, Rosenblatt, Zelaszkiewicz, Małek, Malinak, Mondziel, Löwenstein i inni poczem jednogłośnie udzielono ustępującemu OKR. absolutorjum i wyrazy uznania za pracę.

Dokonano następnie wyborów do lokalnych ciał partyjnych. Do OKR. wybrani zostali tow. tow. Białkowski, Bednarski, Cyganik, Chrystowski, Dregiewicz, Górnik K., Hersztal, Hoffman, Hell, Mydlowicz, Rosenblatt, Sadowicz, Szczyrek, Szpyt, Węglowski, Woźny M., Zelaszkiewicz i dwie delegatki sekcji kobiet P. P. S.

Do komisji rewizyjnej, wybrano: tow. Cichackiego, Henza, Langa, Władkę i Ziemborowskiego.

Do sądu part. tow. Andreasika dra Bubera, Cieślewicza, Drewniaka, Ziemborowskiego, Obirka, na zast. Lisiewiczza, Ryglana.

Sekcja kobiet ukonstytuowała się w następującym składzie: Tow. Andraszowa, Drobotowa Marja, Drobotowa: Muszka, Goławska, Kelles-Krauzowa, Kima-wiczowa, Mokłowska, Patkiewiczowa, Rostekowa, Smulikowska, Szpytowa, Trawiecka, Langowa, Wyszyńska.

\* PRZYPOMINA SIĘ wszystkim towarzyszom partyjnym zalegającymi z wkładkami przez 3 miesiące, aby je najrychlej wyrównali.

Niestosujący się do tego, będą wykreśleni z listy członków.

Wkładki uiszczają można w sekretarjacie Syktuska 21 II p. codziennie oprócz świąt i niedziel od 1—2 pop. i 6—7 wiecz.

Tow. kolejarze placą u tow. Langa i Halannbrennera; pracownicy gminni w Zw. przy ul. Ormiańskiej 2 II p.; murarze, cieśle i malarze w Związku, ul. Cłowa u tow. Bednarskiego; kaflarze, strycharze, kamieniarze i cukiernicy w Zw. ul. Zielona 7 u tow. Cetnarowicza; stolarze w Zw. ul. Piesza 2 u tow. Białkowskiego.

Sekretariat PPS.

**Komunikaty****Z. N. M. S. „Życie“.**

Nadzwyczajne Zgromadzenie Og. z powodu przeskód natury technicznej odroczone zostało do środy 20 bm. Zebranie odbędzie się w lokalu Brajerowska 8 o godz. 7. Wstęp tylko dla członków.

× Z. N. M. S. „ŻYCIE“: Wzywa się członków związku do zgłaszania się w poniedziałki, środy i piątki w godz. 7—8 wieczorem w lokalu przy ul. Sykstuskiej l. 21. II. p. celem podpisywania deklaracji członkowskich. Kto nie spełni powyższego obowiązku najdalej do najbliższego Walnego Zebrania w d. 20. b. m. traci prawa członków.

Skalak, in p. Ochman in p.

× LAB. ESP. SOCIETE (Rob. Zw. Esp. we Lwowie. Podaje do wiadomości Szan. Tow. Tow., że kurs języka Esperanto dla początkujących rozpoczyna się 20 lutego o godz. 7-mej wiecz. Ormiańska 2 II p. Wpisy w czwartki od godz. 6-tej do 7-mej wiecz. i w niedzielę od 11-ej do 12-tej przedpoł. Wkładka miesięczna 10 centimowa.

ZARZĄD

**OGLOSZENIA.**

**TOKARNIE, HEBLARKI, PRASY, WIERTARKI, MŁOTY** sprężynowe, PIŁY taśmowe, FRYZERKI, GATRY, TRANSMISJE, PASY. PRASY do dachówek, BECZKI żelazne, POMPY, OLIWE — po cenach zniżonych poleca: „PILOT“, Lwów, ul. Batoiego l. 4. 107—

ZGUBIONĄ 3/X 1923 książeczkę wojskową i kartę mobilizacyjną na nazwisko Gromek Wojciech w Borystawiu unieważnia się. 156—1

**Krawcy!**

Poszukuje się pierwszorzędnych krawców (chałupników), Robota stała. Zgłoszenia: Roth i Ruhdörfer, Lwów, Legionów 33. I. piętro w podwórzu. 17—1

**Klasa pracująca**

kupuje pończochy, skarpetki i t. p. najtrwalsze i najtaniej u firmy

**PFAU, Lwów, Rynek 19,** bo wchód przez sień. 128

**„GRAFKA“ MAREK SEIDE**

Lwów, ul. Kollałaja 6 (w podwórzu) 125 posiada zawsze na składzie:

**PAPIERY** wszelkiego rodzaju i formatu  
**PRZYBORY DRUKARSKIE:** Rygaly, szufle, wlerszowniki itp.

**MASZYNY DRUKARSKIE**  
Masy do wałków, — Farby drukarskie  
**Dr. RATTNER S. A.**

Zastępstwo na Polskę odlewni czcionek i linji mosiężnych **POPELBAUMA we WIEDNIU.**

Za wiersz milm. 1 szpaltowy zwykle za tekstem  
Zł. — 05. Nadesłane Zł. — 15, w tekście Zł. — 25.

## OGŁOSZENIA

Na 1-ej str. Zł. — 30. Drobne ogł. za słowo Zł. — 03  
Komunikaty Zł. — 20, zamiejscowe o 25% drożej.

1 złp. — 1,800.000 Mp. Ceny ogłoszeń w złp. obliczanych po urzędowym kursie fra. ka złotego, podawanego codzienie.



# NA RATY OBUWIE



Krajowe i zagraniczne udziela F-a BICK i NEUBAUER — LWÓW, PAŃSKA 21.

**Każdy** musi się przekonać, że sprzedajemy o 50% taniej niż wszędzie **w 18 ratach.** Towary wydajemy przy pierwszej racie. Płaszczki, Kostjomy, Raglany, Ubrania męskie i dziecinne. Suknie, Bluzki Płótka, Zefiry i t. d. **Izydor Luft** Lwów ul. Kazimierzowska 51.

**Panie!** Nadeszły już do fabryki najnowsze zagraniczne formy do przeróbek na Kapelusze słomkowe, które przyjmują składnice przy pl. Marjackim 8, ul. Kazimierzowskiej 25 i ul. Gródeckiej 72. Pierwsza krajowa fabryka kapeluszy **Rudolfa Neuwelta, Lwów, ul. Balonowa 3.**

146

## Nie kupujcie

póki nie przekonacie się, że najtaniej jest tylko w

**„ŹRÓDŁE POŃCZOCH“**  
**MÜNZERA, Lwów, RYNEK 14.**

naprzeciw głównego wejścia do magistratu.

W dowód przekonania podaje kilka cen:

Pończochy jedwabne	Mp 3,900.000
„ praw. jedwabne ze szwem	„ 4,500.000
„ jedwabne flor. ze szwem	„ 3,500.000
„ pół jedwabne we wszystkich kolorach	„ 2,600.000
„ fildecoss gęste	„ 3,900.000
„ gazowe 1 sorta	„ 5,500.000
Skarpetki męskie w desen. 1/4 tuzina	„ 2,900.000
Skarp. jedwabne flor o najmodn. kolorach	„ 3,500.000

Rękawiczki i kamizelki damskie w wielkim wyborze.

Stopy marki »Ideal« w różnych wielkościach i kolorach od Mp 850.000

Kupujący otrzyma pieniądze z powrotem do 24 godzin jeżeli się przekona, że u mnie teraz przepłacił.



Gatrzysta, kawaler, obznajomiony z ostrzeniem pił, poszukiwany. Wiadomości w Zakładzie elektro technicznym Agida, Zygmuntowska 15. 11—2

## ZAWIADOMIENIE.

Dnia 23 lutego 1924 o godz. 12-stej w południe odbędzie się ofertowa licytacja na dostawę druków dla Magistratu m. Lwowa na czas od 10 marca 1924 do 15 marca 1926 w III. Departamencie Magistratu, gdzie też można przejrzeć warunki.

151—1

Rok założenia 1881

ARTYKUŁY DOMOWO-GOSPODARCZE.

Mydło „ŁABĘDZ”!!!

poleca:

GŁÓWNY SKŁAD FARB I MATERJAŁÓW

**ALOJZY HÜBNER** Lwów, RYNEK 38.

**OKAZJA!**

Używane koce na koce :: po **2 miliony marek**

sprzedaje, tudzież kupuje i przyjmuje w komis

używane futra, ubrania **SONNTAG** bundy etc. firma

Magazyn używanej i nowej konfekcji

Lwów, ulica Kopernika 16.

**Na raty** wszystkim a w szczególności P. T. **URZĘDNIKOM** dajemy

Ubrania, Raglany, Kurtki skórzane, Kurtki sukienne, Spodnie, Pryczyzy z najlepszych materiałów i po najniższych cenach.

**JÓZEF MARGULIES i O. B. PANZER**

Lwów, pasaż Mikolasza 4.

7—10

(wejście obok kawiarni »De la Paix«).

**Baczność! NA RATY!**  
**Towarzyszki!**

PŁASZCZE! BIBLIZNE! SUKNIE! KAMIZELKI i t. p.  
sprzedaje na dogodne spłaty najtaniej

**MAGAZYN KONFEKЦИИ DAMSKIEJ**  
**„PARYZANKA“** Lwów, Pańska 22.

**KONKURENCJA!**

Najtaniej i w najlepszych jakościach

**buciki**

własnego wyrobu dla P. T. Pań i Panów urzędników na dogodne spłaty  
Pracownia i handel skór **PIOTRA SROKOWSKIEGO**, Lwów, Grodecka 29.  
Przyjmuje do naprawy kalosze i śniegowce, wulkanizuje parowo. 47—15

**„OLKA“** obniżyła ceny pończoch i wyrobów trykotowych o 20%. Lwów Rynek 35

# SKANDYNAWSKO-AMERYKAŃSKA LINJA

**Do Ameryki.** Prosimy naszych pasażerów REEMIGRANTÓW o zgłoszenie się do nas ustnie lub pisemnie po informacje w sprawie powrotu do Ameryki.

**Do Kanady.** Rolnicy i robotnicy leśni pragnący wyjechać do Kanady BEZ AFFIDAVIT'U, teraz lub na wiosnę, powinni natychmiast zwrócić się do nas ustnie lub pisemnie.

Wszelkich bliższych informacji udziela bezpłatnie

**Skandynawsko-Amerykańska Linja.**

Lwów, ul. Gródecka 54.

1252-7